

KAUTTUAN UUSI PÄIVÄKOTI

29. LOKAKUU

EURAN KUNTA / SIVISTYS / VARHAISKASVATUS

EURA SYDÄMESSÄ

Sisällys

Johdanto 3
Nykytilan toteaminen ja sen aiheuttamat toimenpiteet 3
Edellytysten toteaminen 4
Valmistelu 5
Rakentamispaikka ja rakentamisvaihtoehdot 5
Rakentamisvaihtoehdot: 7
Toiminnan asettamat tavoitteet 9
Suunnitteluperiaatteet 10
Varhaiskasvatukseen soveltuvat arkkitehtuuriset ratkaisut ja niiden arviointia 11
Tilaratkaisut 12
Päiväkodin kalusteet 13
Ulkoilutilat ja liikenne 13
TVT-suunnitelma ja opetusteknologiatoimi 14

Johdanto

Tässä tarveselvityksessä määritellään Kauttuan uuden päiväkodin suunnittelun ja toteutuksen keskeiset lähtökohdat. Selvityksessä tarkastellaan hankkeen laajuuteen, toiminnallisuuteen, laatuun, ajoitukseen sekä kiinteistön tulevaan ylläpitoon liittyviä tavoitteita ja vaatimuksia. Tarveselvitys toimii pohjana hankkeen jatkosuunnittelulle ja päätöksenteolle.

Selvitys perustuu hanketta varten laadittuihin tausta-aineistoihin ja vuonna 2026 laadittuun palveluverkkosuunnitelmaan. Kauttuan päiväkodin pedagogisen tarvesuunnitelman tarkoituksena on tarkastella toimipaikan tilatarpeita, mitoitusta, toiminnallisia ratkaisuja sekä palvelujen järjestämistä eri toteutusvaihtoehdot huomioiden. Tavoitteena on varmistaa, että tulevat tilaratkaisut tukevat laadukasta varhaiskasvatusta ja vastaavat pitkän aikavälin palvelutarpeisiin.

Uuden päiväkodin rakentamisen tarve perustuu ennen kaikkea nykyisen Kauttuan päiväkodin rakennuksen elinkaaren päättymiseen sekä kiinteistössä havaittuihin rakennustekniikkaan liittyviin puutteisiin. Tarvetta on arvioitu myös osana kunnan koko varhaiskasvatuksen kiinteistökantaa. Arvioinnin perusteella nykyinen Kauttuan päiväkoti on käytössä olevista varhaiskasvatuksen toimipaikoista tekniseltä kunnoltaan heikoin, minkä vuoksi sen korvaaminen uudella rakennuksella on perusteltua sekä toiminnallisista että palveluverkkoselvityksen näkökulmista. Vastaavasti Pikkurinkilän väistötilojen rakennuslupien päättyminen sekä tarve integroida avoin varhaiskasvatus osaksi kunnan toimipaikkoja kannustavat tämän tarveselvityksen tekemiseen.

Tarveselvityksessä tarkastellaan vaihtoehtoja uuden päiväkodin toteuttamistavalle. Sijoittumisessa noudatetaan palveluverkkoselvityksessä mainittuja asioita. Arvioitavana ovat sekä siirtokelpoiset tilaratkaisut että pysyvän päiväkotirakennuksen rakentaminen tai näiden yhdistelmä. Suunnittelun lähtökohtana on toteuttaa riittävän laaja ja muuntojoustava päiväkoti, joka mahdollistaa useamman varhaiskasvatusyksikön toimintojen sijoittamisen saman katon alle. Ratkaisulla pyritään turvaamaan palvelujen saatavuus, vahvistamaan toiminnan tehokkuutta sekä luomaan nykyaikaiset ja turvalliset tilat lasten, henkilöstön ja perheiden käyttöön.

Tarvesuunnitelmassa toimipaikasta käytetään työnimenä Kauttuan päiväkoti. Lopullinen päiväkodin nimi tullaan ratkaisemaan kuulemisten perusteella ja osana päätöksen tekoa.

Nykytilan toteaminen ja sen aiheuttamat toimenpiteet

Euran kunnassa on vuosina 2025–2026 laadittu koko sivistyspalveluiden palveluverkkoa koskeva palveluverkkoselvitys, jonka tavoitteena on ollut arvioida varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen sekä vapaa-ajan palveluiden palveluverkon toimivuutta, taloudellista kestävyyttä ja tulevaisuuden kehittämistarpeita. Selvityksessä tarkasteltiin väestökehitystä, lapsi- ja oppilasennusteita, palvelutarpeita, kiinteistöjen kuntoa, henkilöstöresursseja sekä investointitarpeita koko kunnan alueella. Selvityksen perusteella merkittävin yksittäinen varhaiskasvatusta koskeva investointitarve kohdistuu Kauttuan alueen

varhaiskasvatuksen palveluverkkoon sisältäen nykyisen Kauttuan päiväkodin, päiväkoti Pikkurinkilän sekä avoin päiväkoti Ompun.

Kauttuan alueen varhaiskasvatus toimii tällä hetkellä kahdessa erillisessä toimipaikassa. Kauttuan päiväkoti on valmistunut vuonna 1983 ja rakennuksen tekninen käyttöikä on lähestymässä loppuaan. Lisäksi alueella on päiväkoti Pikkurinkilä, joka on toiminut vuodesta 2020 lähtien vuonna 2015 käyttöön otetuissa siirtokelpoisissa tiloissa. Pikkurinkilän tilat on alun perin tarkoitettu väliaikaiseksi ratkaisuksi, eikä niitä ole suunniteltu pysyväksi rakennusmääräyksiltään tai pysyväksi osaksi kunnan palveluverkkoa. Palveluverkkoselvityksessä on todettu, että Kauttuan alueen nykyinen varhaiskasvatusverkko perustuu osittain teknisesti vanhentuneisiin tai luonteeltaan väliaikaisiin tilaratkaisuihin.

1.10.2026 tilanne (Facta)	**Kauttualla (27500) asuvien alle kouluikäisten lasten määrä**							
Alue	**2026**	**2025**	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**Yhteensä**
Kauttua 27500	18	17	26	24	25	23	23	156

1.10.2026 tilanne (Päikky)	**Ikäluokasta on varhaiskasvatuksessa lapsia**							
Toimipaikka / syntymävuosi	**2026**	**2025**	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**Yhteensä**
Kauttuan päiväkoti	0	3	7	9	6	7	20	52
Päiväkoti Pikkurinkilä	0	2	1	11	2	12	0	28
*Yksityisessä **Kauttualla** asuvia lapsia*	0	0	4	3	4	1	0	12
*Avoimessa varhaiskasvatuksessa **Kauttualla** asuvia lapsia*	0	0	5	4	5	1	0	15
Ikäluokasta **ei** vielä tullut varhaiskasvatukseen	18	12	13	0	12	3	3	61
Osallistumisaste	**0,0%**	**29,4%**	**50,0%**	**100,0%**	**52,0%**	**87,0%**	**87,0%**	**60,9 %**

Selvityksen mukaan uudessa päiväkodissa olisi 6 lapsiryhmää ja avoimen varhaiskasvatuksen tilat, mikä mahdollistaisi palveluiden keskittämisen yhteen yksikköön sekä toiminnan tarkoituksenmukaisen organisoinnin. Samalla voitaisiin luopua nykyisistä erillisistä toimipaikoista ja niihin liittyvistä ylläpito- ja vuokrakustannuksista.

Edellytysten toteaminen

Nykyisen Kauttuan päiväkodin kuntoa on arvioitu useissa rakennukseen kohdistuneissa tutkimuksissa ja selvityksissä. Tutkimuksissa on tunnistettu rakennuksen ikääntymiseen, tekniseen käyttöikään sekä rakenteiden ja talotekniikan kuntoon liittyviä haasteita, joiden vuoksi korjaus- ja ylläpitotarve on kasvanut. Selvitysten perusteella on katsottu tarpeelliseksi arvioida uudisrakennuksen toteuttamista osana kunnan varhaiskasvatuksen palveluverkkoa.

Edellä mainituin perustein on perusteltua, että Kauttuan päiväkodin toteutus ajoitetaan siten, että uusi päiväkoti on käytössä vuoden 2029 syksyn aikana. Kunnanhallituksen päätöstä päiväkodin rakentamisesta ei ole vielä tehty, mikä saattaa vaikuttaa rakentamisen aikatauluun.

Suunnittelu on aloitettu tämän tarvesuunnitelman laatimisella. Tunnistetun tilatarpeen pohjalta on muodostettu kunnan oman organisaation edustajista työryhmä hankesuunnittelun laatimista ja sisällön vaatimuksien määrittelyä varten.

Ehdotus aikatauluksi on:

Palveluverkkoselvityksen antama tiukka aikataulu tarveselvitykselle asettaa paineita syventää suunnittelua vielä lisää hankesuunnittelussa, koska aikataulun takia tarveselvityksestä on voinut jotain jäädä huomiomatta.

Valmistelu

Tämän tarveselvityksen laatimiseksi on muodostettu työryhmä, johon kuuluu varhaiskasvatuksen edustus sekä teknisen toimialan henkilöstöä.

Varhaiskasvatuksen asiantuntijat:

Reetta Vallin	Pikkurinkilän ja Kauttuan päiväkodin johtaja
Arja Lehtonen	Varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö
Anna Ahola	Varhaiskasvatuksen opettaja (henkilöstön edustaja)
Johanna Aaltonen	Varhaiskasvatuksen opettaja / Avoin päiväkoti Omppu (henkilöstön edustaja)
Eero Rantanen	Varhaiskasvatuspäällikkö

Muut asiantuntijat:

Kati Sammallahti	Talous – ja hallintosuunnittelija
Sami Salonen	Rakennusmestari
Ari Jyräkoski	Tekninen johtaja
Virpi Lilja	Siivouspäällikkö
Arja Jussila	Ruokapalvelupäällikkö

Hankkeen aikana mukaan osallistetaan tarvittaessa Euran kunnanjohtajaa, sivistysjohtajaa sekä talousjohtajaa.

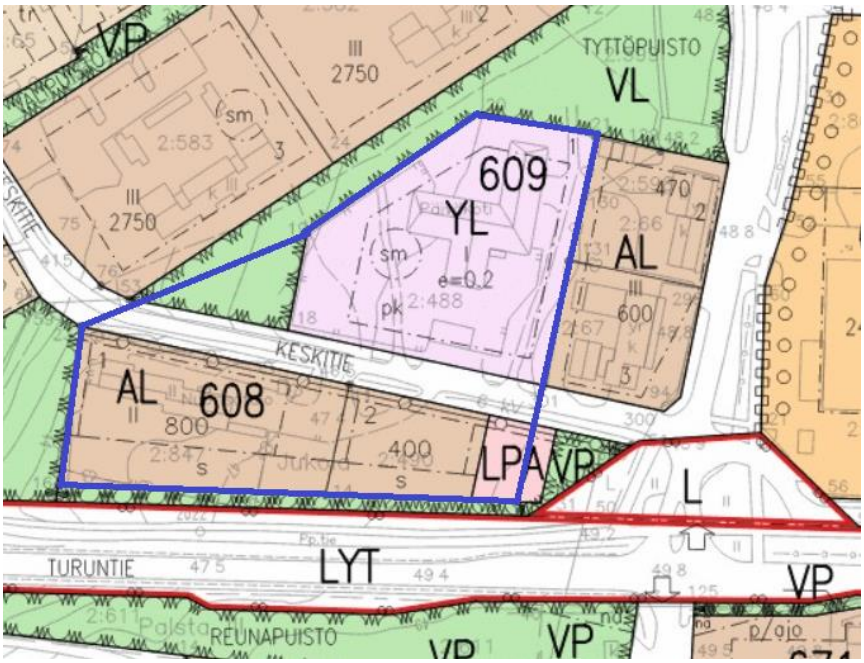
Rakentamispaikka ja rakentamisvaihtoehdot

Seuraavissa ehdotuksissa ei ole otettu huomioon kaava- tai muita rakentamiseen liittyviä lakeja, jo tehtyjä päätöksiä kaavoista tai vireillä olevia kaavoitukseen liittyviä asioita. Edellä mainitut asiat otetaan huomioon yhteistyössä Euran kunnan teknisen toimen ja teknisen lautakunnan kanssa suunnitteluvaiheen edetessä. Luonnollisesti lopullinen paikka määräytyy kunnallisen päätöksenteon yhteydessä ja kaikkien vaadittavien päätösten valmistuttua.

Uuden päiväkodin paikaksi varhaiskasvatuksen vastuualueen näkemyksen mukaan tulisi asettaa vanhan päiväkodin alue, johon yhdistetään Keskitien toisella puolella oleva Jukola -rakennuksen tontti. Nykyinen Jukolan rakennus tulisi purkaa uuden päiväkodin tieltä.
Alla olevassa ei oteta kantaa konkreettisesti, miten ja kuinka isona päiväkoti sijoittuu alueelle tai muita rakentamisessa huomioon otettavia asioita.

Varhaiskasvatuksen vastuualue toivoo rakennuksen sijoittumista sinisellä merkityn alueen etelä – tai länsireunaan niin, että nykyisen päiväkodin leikkipiha olisi hyödynnettävissä.

Vanha Kauttuan päiväkoti / Jukolan alue:

Havainnekuva: Maanmittauslaitos / karttapaikka palvelu

Kauttuan nykyisen päiväkodin lähellä sijaitsee käyttämättömänä oleva Jukola -niminen rakennus. Rakennus on tyhjillään, eikä sille ole suunnitteilla käyttöä. Jukola on käytännössä purkukunnossa ja sen korjaaminen vaatisi mittavia rahallisia panostuksia. Jukolan tontti sijaitsee mielenkiintoisella alueella, jossa olisi mahdollista päästä hyödyntämään nykyistä Kauttuan päiväkodin leikkipihaa. Käytännössä tämä vaatisi ohi menevässä Keskitiessä muutoksia ja mahdollisesti kaavaan muutoksia.

Rakentamisvaihtoehdot:

Vertailuperuste	1. Kokonaan pysyvä uudisrakennus	2. Kokonaan siirtokelpoinen tila	3. Pysyvä uudisrakennus + siirtokelpoinen osa
Perusratkaisu	Kaikki päiväkodin ryhmä-, yhteis-, henkilöstö- ja huoltotilat toteutetaan yhtenä pysyvänä rakennuksena.	Koko päiväkotikokonaisuus toteutetaan siirtokelpoisista rakennusosista. Toteutus voi olla kunnan omistama tai vuokrattu hankintamallin mukaan.	Pysyvä rakennus muodostaa toiminnan ytimen. Osa ryhmä- tai tukitiloista toteutetaan siirtokelpoisena kokonaisuutena.
Toiminnallisuus ja pedagogiikka	Mahdollistaa tilojen suunnittelun yhtenä kokonaisuutena juuri varhaiskasvatuksen tarpeisiin. Sisäiset yhteydet, yhteiskäyttö ja valvottavuus voidaan optimoida.	Täyttää päiväkotikäytön vaatimukset, jos kokonaisuus suunnitellaan tarkoitukseen. Moduulijako ja liitosratkaisut voivat kuitenkin rajata yksilöllisiä tilaratkaisuja.	Mahdollistaa pysyvän ydinosan tarkoituksenmukaisen suunnittelun ja kapasiteetin täydentämisen. Kahden rakennustavan yhteensovittaminen vaatii erityistä huomiota kulkuyhteyksiin ja arjen toimivuuteen.
Muuntojoustavuus ja kapasiteetin muuttaminen	Sisäisiä tiloja voidaan suunnitella muunneltaviksi, mutta rakennuksen merkittävä pienentäminen tai siirtäminen ei ole mahdollista. Laajennus edellyttää erillistä suunnittelua.	Kapasiteettia voidaan lähtökohtaisesti lisätä, vähentää tai siirtää moduuliratkaisun ja sopimusehtojen sallimissa rajoissa. Käytännön joustavuus riippuu rakennus- ja taloteknisistä ratkaisuista.	Tarjoaa joustavuutta erityisesti siirtokelpoisen osan avulla. Pysyvä ydin turvaa pitkäaikaisen toiminnan, ja täydentävän osan laajuutta voidaan myöhemmin arvioida palvelutarpeen mukaan.
Käyttöikä ja pitkäaikaisuus	Lähtökohtaisesti pitkäaikainen palveluverkkoratkaisu. Rakennuksen arvo ja käyttökelpoisuus riippuvat suunnittelun laadusta, ylläpidosta ja oikea-aikaisista korjauksista.	Käyttö voi olla pitkäaikaista, mikäli rakennus täyttää pysyvän rakentamisen vaatimukset ja sitä ylläpidetään asianmukaisesti. Ratkaisun pitkäaikaisuuteen vaikuttavat omistus-,	Pysyvä osa on pitkäaikainen investointi. Siirtokelpoisen osan käyttöikä, jatkokäyttö ja mahdollinen poistaminen on ratkaistava erikseen.

		vuokra- ja lunastusehdot.	
Investointi ja rahoitus	Tyypillisesti suuri alkuinvestointi ja pitkä poistoaika. Edellyttää tarkkaa investointiohjelmaa ja rahoituksen suunnittelua.	Hankinta voidaan toteuttaa investointina tai vuokrana. Vuokramalli voi pienentää alkuinvestointia, mutta kasvattaa pitkäaikaisia käyttökustannuksia. Vertailu edellyttää koko sopimuskauden kustannusten laskentaa.	Jakaa kustannuksia pysyvän ja siirtokelpoisen ratkaisun kesken. Taloudellinen hyöty riippuu toteutuksen laajuudesta, hankintatavasta sekä siirtokelpoisen osan käyttöajasta.
Elinkaari- ja ylläpitokustannukset	Yhtenäiset rakenteet ja järjestelmät voivat selkeyttää ylläpitoa. Elinkaarikustannukset tulee arvioida investoinnin, energian, huollon, korjausten ja jäännösarvon kokonaisuutena.	Ylläpitovastuu riippuu omistus- tai vuokrasopimuksesta. Vuokraan voi sisältyä palveluja, mutta sopimusehdot, indeksikorotukset, muutostyöt ja lunastus vaikuttavat kokonaiskustannukseen.	Kaksi toteutustapaa voi lisätä ylläpidon, vastuurajojen ja teknisten järjestelmien yhteensovittamisen tarvetta. Toisaalta siirtokelpoisen osan kapasiteettia voidaan sopeuttaa.
Toteutusaikataulu	Suunnittelu-, lupa- ja rakentamisvaiheet muodostavat yleensä laajan kokonaisuuden. Aikatauluun vaikuttavat muun muassa kaava, tontti, hankintamenettely ja rakentamisen olosuhteet.	Voi olla nopeammin toteutettavissa, jos valmis toimittajaratkaisu, tontti, perustukset, liitynnät ja luvat ovat ajoissa käytettävissä. Nopeus on varmistettava markkinavuoropuhelulla ja hankintasuunnittelulla.	Aikataulu voi vaiheistua. Siirtokelpoinen osa voi tukea kapasiteetin aikaistamista, mutta rinnakkaiset toteutukset ja rajapinnat voivat myös lisätä koordinointia.
Tontti, perustukset ja kunnallistekniikka	Edellyttää pysyvälle rakennukselle soveltuvaa tonttia, rakennusoikeutta, perustamisratkaisua, piha- ja liikennejärjestelyjä sekä kunnallisteknisiä liittymiä.	Tarvitsee myös luvituksen, perustukset, kunnallistekniikan sekä turvalliset piha- ja liikennejärjestelyt. Siirtokelpoisuus ei poista tontin rakentamiskelpoisuuden vaatimuksia.	Edellyttää molempien osien sijoittelun, perustusten ja liittymien yhteensovittamista. Tontilla on varattava tilaa myös mahdollisille myöhemmille muutoksille.
Keskeiset riskit	Kustannusten nousu, liian suuri tai pieni mitoitus, pitkä toteutusaika sekä rakennus- ja	Pitkä vuokrasidonnaisuus, sopimus- ja indeksiriskit, toimittajariippuvuus, tilaratkaisujen rajoitteet	Rajapinta-, vastuu- ja yhteensovittamisriskit, vaiheistuksen monimutkaisuus sekä vaara, että

	sisäolosuhteiden laatuun liittyvät riskit.	sekä siirron tai jatkokäytön toteutumatta jääminen.	väliaikaiseksi tarkoitettu osa jää pitkäaikaiseksi ilman erillistä elinkaaripäätöstä.
Keskeiset vahvuudet	Yhtenäinen, tarkoitukseen suunniteltu ja pitkäaikainen kokonaisuus. Vahva mahdollisuus tukea pedagogista toimintaa ja palvelujen keskittämistä.	Kapasiteetin sopeutettavuus ja mahdollisuus hyödyntää toimittajien valmiita ratkaisuja. Hankintamalli voidaan sovittaa kunnan investointi- ja tilantarpeeseen.	Yhdistää pysyvän ratkaisun jatkuvuuden ja siirtokelpoisen osan joustavuuden. Soveltuu tilanteeseen, jossa osa tilantarpeesta arvioidaan pysyväksi ja osa muuttuvaksi.
Soveltuvuus Kauttuan tarpeeseen, alustava arvio	Perusteltu, jos palvelutarve arvioidaan pitkäaikaiseksi ja koko kapasiteetti halutaan keskittää yhtenäiseen päiväkotiin.	Perusteltu, jos palvelutarpeeseen liittyy merkittävää epävarmuutta tai toteutuksen nopeus ja kapasiteetin myöhempi sopeuttaminen painottuvat.	Perusteltu, jos pysyvä perustarve voidaan erottaa väestö- tai palvelukysynnän mukaan muuttuvasta kapasiteetista. Edellyttää selkeää kuvausta siitä, mitkä toiminnot sijoitetaan kumpaankin osaan.

Toiminnan asettamat tavoitteet

Kauttuan uusi päiväkoti on perusteltua rakentaa kuudelle varhaiskasvatusryhmälle sekä avoimelle varhaiskasvatukselle. Kauttuan päiväkodissa tulee suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa ottaa huomioon muunneltavuus, koska tilojen tulee olla käytettävissä kulloiseenkin tarpeeseen lasten määrän vähentyessä tai lisääntyessä. Vuosittain varhaiskasvatuksessa arvioidaan, mikä on tilojen ja henkilöstön tarve suhteessa lapsimäärään. Muunneltavuudella varaudutaan myös ennakoimattomiin muutoksiin.

Ikärakenne / toiminta	Ryhmien määrä	Tilapaikkamäärä / **ryhmä**	Lapsikapasiteetti **yhteensä**	Laskennallinen vähimmäishenkilöstö / **ryhmä**	Lapset ja ryhmähenkilöstö yhteensä
Alle 3-vuotiaat	2	12 lasta	24 lasta	2 x 3 työntekijää	30 henkilöä
2–4-vuotiaat	1	21 lasta	21 lasta	3 työntekijää	24 henkilöä
3–5-vuotiaat	2	21 lasta	42 lasta	2 x 3 työntekijää	48 henkilöä
Esiopetus	1	21 lasta	21 lasta	3 työntekijää	24 henkilöä
Muu henkilöstö				1 pk johtaja 1 veo	2 henkilöä
Vk yhteensä	**6**		**108 lasta**	20 työntekijää	
Omppu	1	8–14	8–14	2 työntekijää	10–16 henkilöä
Toimipaikka yhteensä	**7**		**116–122 lasta**	22 työntekijää	138–144 henkilölle

Suunnitteluperiaatteet

Lasten kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukeva toimintakulttuuri muovautuu mm. johtamisrakenteista, henkilöstön ammattitaidosta sekä käytettävissä olevista tiloista, välineistä ja materiaaleista. Lähtökohtana uuden päiväkodin tilasuunnittelussa on vastata sekä varhaiskasvatus- että esiopetussuunnitelman mukaisiin pedagogisiin tavoitteisiin ja toiminnallisiin ratkaisuihin samalla mahdollistaen joustavasti esim. rakennuttajan rakennustapaan sidonnaiset rajoitteet. Alle on kirjattu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämiseen liittyviä painotuksia, joista työryhmä on keskustellut ja toteaa ne keskeisiksi suunnittelun periaatteiksi Kauttuan uuden päiväkodin kohdalla.

1) **Kauttuan uuden päiväkodin sijoittuminen, lähiympäristön huomioiminen sekä piha**
   Kauttuan nykyinen päiväkoti sijaitsee Kauttuanmetsän läheisyydessä, joka tarjoaa hyvät puitteet lähiympäristön ja luontopedagogiikan hyödyntämiseen viikoittain. Kauttuanmetsän sijainti mahdollistaa lyhyen ja turvallisen siirtymisen päiväkodilta. Edellä on kuvattu Kauttuan uuden päiväkodin rakentamispaikkaa, jota työryhmä puoltaa. Euralaisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa hyödynnetään vahvasti erilaisten oppimisympäristöjen monipuolisuutta sekä luonnon ja lähimetsän pedagogisia mahdollisuuksia tutkimisen, kokeilun, oivaltamisen ja oppimisen näkökulmasta.

   Kauttuan nykyisen päiväkodin sekä Jukolan rakennuksen ympärillä on luonnonläheinen metsäinen piha puineen ja pensaineen. Työryhmä on keskustellut mm. puuston säilyttämisestä niin pitkälle kuin se rakentamisen myötä on mahdollista. Piha puineen antaa myös suojaa auringonpaahteelta, jolloin voidaan säästyä mahdollisilta aurinkokatosten rakentamisilta. Uuden kuusiryhmäisen päiväkodin kohdalla on huomioitava myös pihan riittävä koko sekä lasten ikäkauden mukaiset välineet niin leikkiin kuin liikkumisen mahdollistamiseen. Kahdelle pienten ryhmälle on osoitettava oma piha-alue.

2) **Pienryhmätoiminnan mahdollistavat tilat**
   Pienryhmätoiminta ja joustavat ryhmittelyt ovat vakiintunut tapa toimia euralaisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa, jotta vuorovaikutus, kiireettömyys ja läsnäolo lasten ja työntekijöiden kesken tulevat luontevaksi osaksi arkea. Tilasuunnittelun tulee mahdollistaa pienryhmätoiminta siten, että isot lapsiryhmät saadaan jaettua joustavasti eri tiloihin ja erikokoisiin ryhmiin. Tiloissa on huomioitava mm. akustiikka ja muunneltavat väliseinät, jotka vähentävät melua ja levottomuutta, mikä luo edellytykset rauhalliselle ja kiireettömälle toiminnalle.

3) **Liikuntasali**
   Liikuntasali päiväkodissa on keskeinen oppimisympäristö, joka yhtenä osana mahdollistaa lapselle varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman mukaisen tavoitteellisen ja monipuolisen liikkumisen sekä päiväkotien että avoimen varhaiskasvatuksen lapsille. Varhaiskasvatusikäisen lapsen tulisi liikkua monipuolisesti vähintään kolme tuntia päivässä, jolloin myös liikuntasalilla on tässä iso rooli. Liikuntasalissa tulee olla puolapuut sekä monipuolinen välineistö mm. tasapainoiluun, patjat, pallot jne. Liikuntasalin yhteydessä tulee olla varastotila liikuntavälineille.

Liikuntasali mahdollistaa liikunnan lisäksi esimerkiksi yhteisöllisten ja erilaisten juhlien viettämisen, esiintymiset ja vanhempainillat. Liikuntasalia voidaan myös hyödyntää yhtenä pienryhmien tilana toiminnan järjestämiseen, joka kasvattaa tilan käyttöastetta. Liikuntasalissa olisi hyvä olla iso näyttötaulu ja esitystekniikka, joka mahdollistaa kuva- ja ääniyhteyden. Liikuntasalin ollessa laajassa käytössä tulee tilassa huomioida akustiikkaan liittyvät asiat liikunnan ja musiikin toteuttamiseen.

Sopivan kokoinen liikuntasali alueella tukisi myös kunnan muita palveluja ja mahdollisia iltakäyttäjiä. Liikuntasalin kokoluokka ei ole vastaava koulujen saleihin verrattuna.

4) **Ruokailu**

Työryhmä on keskusteluissaan ja henkilöstön kuulemisen perusteella päätynyt esittämään, että uuteen päiväkotiin ei tehdä lapsia varten ruokasalia, vaan lapset syövät omissa ryhmätiloissaan. Tilana ruokasali on päivän aikana verrattain vähällä käytöllä.

Päivittäiset ruokailuhetket koetaan mukavina yhdessäolon hetkinä. Rauhallinen ja kiireetön ruokailu mahdollistaa sen, että lapsi muodostaa turvallisen ja myönteisen suhteen ruokaan. Omassa ryhmätilassa ruokailu mahdollistaa kodinomaisen ilmapiirin, jossa opetellaan ruokarauhaa, hyviä pöytätapoja sekä yhdessä syömisen kulttuuria. Ruokailutilanteet ovat myös hyviä vuorovaikutuksen ja kielenkehityksen tukemisen tilanteita. Ryhmässä syömistä puoltaa se, että ruokailutilassa on vähemmän lapsia, ääntä ja vähentää siirtymätilanteita. Ruoka on tarjolla lasten ikäkaudelle sopivan korkuisilla pöydillä, josta lapset harjoittelevat itse ruoan ottamista ja saavat osallistua näin oman annoksensa kokoamiseen.

Lapset tulevat varhaiskasvatuksen piiriin usein alle kolmevuotiaana ja nyt suunnitteilla olevaan uuteen päiväkotiin onkin kaavailtu kahta alle kolmevuotiaiden ryhmää ja yhtä 2–4- vuotiaiden ryhmää. Useissa yksiköissä pienet syövät omissa ryhmissään, joten ruokala tulisi olemaan melko vähällä käytöllä. Ruokalatiloista säästettävät neliöt voitaisiin käyttää ryhmien tiloihin, jolloin ryhmätiloissa mahtuu sekä ruokailemaan että leikkimään.

Ryhmätiloissa syöminen voi edesauttaa myös tartuntatautien leviämisen ehkäisyssä päiväkotiryhmästä toiseen.

Varhaiskasvatukseen soveltuvat arkkitehtuuriset ratkaisut ja niiden arviointia

Varhaiskasvatuksen arkkitehtuurissa keskeistä on luoda fyysinen oppimisympäristö, joka tukee lapsen kehitystä, turvallisuutta sekä hyvinvointia, mutta myös pedagogiikkaa. Kauttuan uuteen päiväkotiin toivotaan nykyaikaista tilasuunnittelua, jossa pyritään pois perinteisistä laitosmaisista käytävistä kohti joustavia ja muunneltavia tilaratkaisuja.

Työryhmä on tutustunut erilaisiin vaihtoehtoihin tilaratkaisuissa ja päätynyt esittämään tilasuunnittelun pohjaksi hybridimallia.

Vaihtoehto	Tiivis kuvaus	Positiiviset piirteet	Negatiiviset ja huomioitavat piirteet
Yhteistoiminnalliset kotialueet	Kotialueilla on omia lähitiloja sekä viereisten alueiden kanssa jaettavia toimintatiloja.	Yhdistää omien tilojen selkeyden ja yhteiskäytön. Tukee pienryhmätoimintaa ja henkilöstön yhteistyötä.	Edellyttää toimivia kulkuyhteyksiä, hyvää akustiikkaa ja yhteisiä toimintakäytäntöjä. Yhteiset tilat voivat ruuhkautua.
Hybridimalli	Ratkaisussa yhdistyvät kotialueet, pienemmät toimintatilat ja yhteiset monikäyttötilat.	Yhdistää rauhallisuuden, pienryhmätoiminnan, yhteiskäytön ja muuntojoustavuuden.	Kokonaisuus on suunnittelullisesti vaativa. Omien ja yhteisten tilojen suhde on määriteltävä tarkasti.

Tilaratkaisut

Päiväkotiin suunnitellaan tilat kuudelle varhaiskasvatusryhmälle sekä avoimen varhaiskasvatuksen tila. Ryhmät mitoitetaan 21 lapselle. Osan tiloista tulee soveltua alle 3-vuotiaiden ja 3–5-vuotiaiden varhaiskasvatukseen sekä esiopetukseen. Tällöin tulee huomioida erityisesti wc -tilojen soveltuvuus eri-ikäisille lapsille sekä lepotilat, joita käytetään myös leikki- ja toimintatiloina. Myös piha-alueen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäiset lapset ja leikkijät.

Ryhmien sisäänkäynnin edessä tulee olla riittävän iso katos tai lippa, joka voi toimia lasten odottelupaikkana, rattaiden säilytyspaikkana ja sadekatoksena. Katoksen alle lähelle ulko-ovia voisi harkita vesipistettä, joka mahdollistaa lasten ulkovaatteiden pesua ja veden käyttöä ulos. Lasten kura- ja ulkovaatteet sekä ulkojalkineet sijoitetaan seuraavana olevaan märkätilaeteiseen. Märkäeteiset voivat olla myös esimerkiksi kahden ryhmän yhteiset. Märkätilaeteiseen sijoitetaan vesi- ja pesupisteet sekä riittävät naulakkotilat kuivaamista varten sekä paljon kuivauskaappeja. Kuivaushuoneratkaisuja ei toivota. Myös henkilöstön ulkovaatteille tulee löytyä säilytystila märkäeteisestä.

Märkäeteisen jälkeen sijoitetaan eteistila, joka myös voi olla kahden ryhmän yhteinen, jos se on riittävän suuri. Lapset käyttävät eteistilaa useasti päivän aikana, mutta eteisessä tavataan myös lasten huoltajia, joten sen kokoon on kiinnitettävä huomiota. Eteistilaa voidaan jakaa lasten lokerikoilla, joissa on tilaa lasten sisävaatteille sekä riittävät säilytystilat lokeron yhteydessä vaihtovaatteille. Eteistilan yhtenä osana toimii myös pienryhmätila, jota ryhmät voivat käyttää vuorotellen.

Kahden ryhmän yhteisestä eteisestä mennään ryhmien omiin tiloihin, jotka koostuvat yhdestä ryhmätilasta sekä yhdestä leikkihuoneesta, jossa lapset myös lepäävät. Lapselle ominainen tapa toimia on leikkiminen, liikkuminen ja tutkiminen. Ryhmä- ja leikkitilassa työskennellään, leikitään, askarrellaan, pelataan ja ruokaillaan. Tilassa käytettävät kalusteet ovat ergonomisesti mietitty niin lasten kuin aikuisten mukaan.

Jokaisessa tilaratkaisussa otetaan huomioon erilaisten materiaalien säilytystarve. Tarve on isoille yhteiskäytössä oleville varastoille soveltuen erilaisten materiaalien säilytykseen sekä pienemmille ryhmäkohtaisille säilytysratkaisuille. Oppimisympäristöjen rakentaminen ja niiden

vuodenaikoihin liittyvä vaihtelevuus edellyttää erilaisten materiaalien tarvetta ja niiden säilyttämistä. Samoin soittimet, kirjat, lelut, pelit ja askartelutarvikkeet vievät paljon kaappi- ja varastotilaa. Yhteiskäytössä olevien varastojen on oltava käytettävissä päiväkodin ollessa auki niin, ettei muiden ryhmien toimintaa häiritä. Säilytysratkaisussa huomioitava myös henkilökunnan oman materiaalin säilytystarve.

Alle 3-vuotiaista esiopetusikäisille soveltuvat wc-tilat sijaitsevat lähellä lepo/leikkihuoneita ja henkilöstön wc lähellä jokaista loogista kokonaisuutta. Kaikissa lasten WC:ssä tulee olla perushoitoon tarvittavat tilat (vaipanvaihto- ja pesupaikka aikuisten korkeudella sekä riittävästi säilytystilaa lokeroille, joissa säilytetään vaippoja yms.). Pesualtaita tulee sijoittaa myös lasten korkeudelle.

Ryhmätiloihin, käytäville ja kokonaisuutena toimipaikassa tulee olla mahdollisuuksia kiinnittää lasten taideteoksia seinille. Tilojen tulee tukea mahdollisuutta laajentaa leikkiä esimerkiksi käytäville kiinnittämällä seinille leikkiin liittyviä kuvallisia asioita.

Toimipaikassa tulee olla henkilöstölle sosiaalitila, jossa on mahdollisuus vaatteiden vaihtoon. Harkinnanvaraiseksi tulee sukupuolesta riippumatta yksi yhteinen sosiaalitila koko henkilöstölle, jossa on erikseen vaatteiden vaihtoon osoitettu tila. Henkilöstön taukotilaksi voidaan osoittaa pienehkö tila keittiöllä, jossa mahtuu syömään eväät tai juomaan kahvin. Tämä tila voisi desibeliovella olla yhteydessä laajaan palaveritilaan, jossa pystytään pitämään kokouksia. Tilan reunoille voisi osoittaa muutaman työpisteen opettajien SAK-ajan toteuttamiseen. Palaveritilan oheen voisi osoittaa tilan, jossa terapeutit voisivat pitää terapiakäyntejään.

Esihenkilön työhuone tulee sijaita helposti saavutettavassa paikassa kaikkien ryhmien kannalta. Lisäksi laaja-alaiselle varhaiskasvatuksen erityisopettajalle osoitetaan toimistotila.

Päiväkodin kalusteet

Osana päiväkodin kalustamista uuden päiväkodin kalustamiseen tulee varata riittävä budjetti käyttötalouteen. Nykyisistä Kauttuan ja Pikkurinkilän päiväkodeista tulee kartoittaa lähinnä kovien kalusteiden (pöydät, tuolit ja säilytysratkaisut) mahdollisuus hyödyntää uudessa päiväkodissa. Siirrettävät kalusteet tulee desinfioida noudattaen teknisen toimialan ohjeistusta. Siirrettävien kalusteiden merkitseminen ja muuttaminen tulee aikatauluttaa osana uuden rakennuksen valmistumista.

Ulkoilutilat ja liikenne

Kauttuan nykyisen päiväkodin piha antaa hyvät mahdollisuudet toiminnalliseen oppimiseen. Nykyisen leikkipihan jokainen kiinteä leikkiväline tulee korvata uusilla välineillä. Piha on leikkimisen, liikkumisen ja tutkimisen paikka. Pihan tulee olla viihtyisä ja toiminnallinen. Myös pihan puustoa ja luonnollisia maaston muotoja tulee vaalia. Pihalle tulee mitoittaa eri ikäkaudet huomioivia leikkivälineitä (keinut, kiipeily) ja monitoimikenttä, jossa on huomioitu aitausten koko. Piha-alueella on hyvä olla myös riittävästi katettua aluetta sateen ja polttavan auringon paahteen varalle. Varjoa voi tarjota sekä kasvillisuus että rakennelma.

Pöytäryhmät monipuolistavat piha-alueen käyttömahdollisuuksia. Myös ulkoroskikset helpottavat mahdollisten iltakäyttäjien tarpeita. Ulkoleikkivälineitä varten tulee olla riittävästi varastotilaa. Lisäksi tulee harkita wc-tilan rakentamista päiväkotiin niin, että lapset pääsevät sitä käyttämään ulkovaatteet päällä ulkoilun aikana.

Piha-alueen tulee olla riittävän iso kuuden varhaiskasvatusryhmän ja avoimen varhaiskasvatuksen ulkoiluun. Alle kolmevuotiaat tarvitsevat oman erillisen piha-alueen, joka on rajattu turvallisesti ajatellen heidän liikkumistaan.

Autoliikenne sekä kävellen tai pyörällä tapahtuva liikkuminen tulee erottaa toisistaan selvästi siten, että liikenneturvallisuuden suhteen ei synny vaaratilanteita. Logistiikkaa tulee miettiä liikenneturvallisuuden kannalta myös varsinaisten kiinteistörajojen ulkopuolella (esim. katujen ylittämiset suhteessa kiinteistön sisäänajoliikenteeseen). Logistiikassa tulee ottaa huomioon myös ruokakuljetus ja esimerkiksi jätteenkuljetuksen organisointi päiväkodin muuta saattoliikennettä haittaamatta ja mielellään eri reittiä kuin saattoliikenne.

Pysäköintitilan osalta tulee ottaa huomioon riittävä tila henkilöstön pysäköinnille. Lisäksi avoimen varhaiskasvatuksen perhekerho aiheuttaa pidempiaikaista pysäköintiä (n. 3 h) kerran viikossa. Saattoliikenteen osalta tulee huomioida riittävästi nopean pysähtymisen paikkoja (n.15 min) lasten aamun ja iltapäivän saattoliikenteeseen.

Henkilökunnan ja asiakkaiden polkupyörille varataan katettuja paikkoja pääsisäänkäynnin ja henkilökunnan sisäänkäynnin yhteyteen. Hankesuunnitelmassa tulee ottaa huomioon parkkipaikoituksen tarve autojen lämmitykselle tai mahdollisesti sähköautojen lataukselle.

TVT-suunnitelma ja opetusteknologiatoimi

Varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmaan sisältyy lasten mahdollisuudet tieto- ja viestintäteknologiaan tutustumiseen ja osaamisen kehittämiseen.

Yksikössä tulee mahdollistaa TVT-laitteiston tehokas käyttö ryhmätiloissa ja henkilöstön työskentelytiloissa yksinkertaisin ja yhteneväisin ratkaisuin.

Oppimisessa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sen ollessa luonteva osa lasten toimintaympäristöä ja aktiivinen työväline henkilöstölle. TVT-opetuksen edellytyksenä on henkilöstön osaamisen lisäksi tilojen riittävä opetusteknologinen varustelutaso ja käytön tuki.

Kauttuan uuden päiväkodin ryhmät tulee varustaa joko seinälle tai pyörillä olevan telineen päälle asetettavalla esitysteknologialla (televisio tai kosketusnäyttö). Ryhmien suunnitteluvaiheessa tulee ottaa huomioon seinät, johon esitysteknologia asetetaan. Näin tarvittavat liitännät saadaan asetettua mahdollisimman lähelle näyttöjä.

Hallinnossa laitteistona toimii Windows-tietokoneet. Opetushenkilöstön työtiloihin varataan mahdollisuus käyttää hallinnon ohjelmistoilla varustettuja laitteistoja. Opetuskäytössä on iPad-laitteita, jotka ovat siirrettävissä nykyisistä päiväkodeista.

Tilasuunnitelmassa on otettava huomioon myös TVT-laitteiston sijainnin muunneltavuus kaikissa tiloissa (kuten datapisteet eri puolilla tilaa) sekä laitteiston säilytys- ja latausratkaisut. Avoimissa tiloissa ja käytävillä tulee olla riittävästi datapisteitä tukiasemien kapasiteetin lisäystarpeen huomioon ottamiseksi.

Rakennukseen sijoitetaan yhteiskäytössä oleva monitoimikopiolaite. Mahdollisesti kaksi. Turvatulostus tulisi ottaa huomioon hankintavaiheessa.

Tietoverkkojen sekä erityisesti langattoman verkon kapasiteetti ja luotettava toiminta on mitoitettava tarpeen mukaiseksi.